

Rutiner för kvalitetssäkringsprocessen av utbildning på forskarnivå

1 Bakgrund

1.1 Samtliga utbildningar kvalitetssäkras under perioden 2023–2028

Samtliga utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå ska kvalitetssäkras under perioden 2023–2028 i enlighet med de anvisningar som framgår av LiU:s modell för kvalitetssäkring. LiU:s modell för kvalitetssäkring tar sin utgångspunkt i de bedömningsområden och bedömningsgrunder som universitetskanslersämbetet (UKÄ) har identifierat som centrala för kvalitetssäkring av högre utbildning i Sverige. Dekanen på respektive fakultet¹ ansvarar för att alla utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå kvalitetssäkras i enlighet med LiU:s gemensamma modell för kvalitetssäkring under en sexårig kvalitetssäkringscykel.

1.2 Extern granskning av Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

För de forskarutbildningar som UKÄ utvärderar under denna period inom komponenten utbildningsutvärderingar gäller att inlämnad självvärdering till UKÄ likställs med LiU:s kvalitetsrapport och ska i övrigt följa den process som beskrivs i detta dokument (dialog, handlingsplan, uppföljning). Om dekan finner det motiverat kan en utbildning uppmanas att genomgå kvalitetssäkring. Vid behov kan dekan besluta om medverkan av externa granskare i kvalitetssäkringsprocessen.

2 Arbetsprocess för kvalitetssäkring av forskarutbildning

2.1 Kvalitetsrapport upprättas

För varje forskarutbildning som kvalitetssäkras ska en kvalitetsrapport upprättas. Kvalitetsrapporten skrivs enligt en särskild mall och ska belysa följande områden:

- a) Forskarutbildningsämne
- b) Förutsättningar: handledar- och lärarkompetens, forskarutbildningsmiljön

¹ Med fakultet avses i dessa rutiner samtliga fakulteter samt området Utbildningsvetenskap.

- c) Utformning, genomförande och resultat: forskarutbildningens utformning, uppfyllelse av examensmål, jämställdhetsperspektiv, uppföljning, åtgärder och återkoppling
- d) Doktorandperspektiv
- e) Arbetsliv och samverkan
- f) Hållbarhetsperspektiv

Dessa områden och perspektiv tar sina utgångspunkter i de bedömningsområden som UKÄ efterfrågar i de granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete som genomförs vart sjätte år.

Denna mall finns i två versioner; en mall för utvärderingsobjekt som kvalitetssäkras för första gången och en mall för de objekt som redan genomgått kvalitetssäkring i tidigare kvalitetssäkringscykel.

I rapporterna ska även vissa LiU-gemensamma nyckeltal, kursvärderingar, doktorandundersökning och alumnuppföljning samt bak- och framgrund analyseras där så är relevant.

2.2 Ansvar för framtagande kvalitetsrapport

Dekanen utser en ansvarig person (exempelvis forskarutbildningsstudierektor eller ämnesansvarig) för att leda arbetet med att utarbeta kvalitetsrapporten. Arbetet med att framställa kvalitetsrapporten kan innebära att fler personer/funktioner, såsom lärare, medverkar i framtagandet av underlag och författande av texter men det är ytterst den utsedda ansvariga som ansvarar för att arbetat genomförs och för innehållet i den kvalitetsrapport som upprättats. Prefekter och kanslichefer har i uppdrag att förse den som ansvarar för kvalitetsrapporten med de uppgifter som efterfrågas.

LiU:s gemensamma systemstödsverktyg (Hypergene) ska användas för att lägga upp kvalitetsrapporter, dekans bedömning, handlingsplan samt uppföljning av densamma. Planering- och ekonomienheten (PLE) vid Universitetsförvaltningen ansvarar för att förse samtliga utvärderingsobjekt med ett diarienummer, utbildning i och utveckling av systemstödsverktyget för att underlätta kvalitetssäkringsarbetet avseende administrativa processer.

3 Kvalitetsrapporten behandlas i forskarutbildningsnämnd eller motsvarande

3.1 Kvalitetsrapportens behandling

Innan kvalitetsrapporten färdigställs diskuteras densamma i forskarutbildningsnämnd på fakultetsnivå där doktorander samt arbetslivsföreträdare finns

representerade. Alternativt kan denna dialog genomföras i lämpligt forum på institutionsnivå. I de fall då arbetslivsföreträdare och doktorander inte finns representerade uppdras åt ansvarig för framtagande av kvalitetsrapporten att säkerställa att arbetslivs- och doktorandperspektivet på forskarutbildningen tillvaratas. Skriftliga underlag ska skickas ut i god tid före möten för att ge möjlighet till förankring och reflektion. Därefter färdigställer den utsedda ansvariga kvalitetsrapporten och överlämnar den till dekanen samt till prefekter vid de institutioner som medverkar i den aktuella forskarutbildningen. Prefekterna ges möjlighet att kommentera kvalitetsrapporten. I de fall prefekten har synpunkter delges dessa såväl den ansvariga för framtagande av kvalitetsrapporten som dekanen i skriftlig form.

3.2 Dialog om och bedömning av forskarutbildningen

Kvalitetsrapporten samt eventuella kommentarer på densamma från prefekter utgör underlag för dialogen. Vid dialogen medverkar företrädare för dekanatet, den som ansvarat för framtagandet av kvalitetsrapporten, forskarutbildningsstudierektor/er samt handläggare vid fakultetskansliet. Utöver dessa ska doktorandrepresentant/er ges möjlighet att delta. Vid behov kan ytterligare funktioner kallas till och medverka vid dialogen.

Vid dialogen lyfts och diskuteras såväl styrkor som utvecklingsområden för utbildningen. Dialogen ska mynna ut i en bedömning, enligt mall, som dekanen ska besluta och meddela den som ansvarat för framtagandet av kvalitetsrapporten (exempelvis till forskarutbildningsstudierektor eller ämnesansvarig) och som ska bifogas handlingsplanen vid vidare hantering. Bedömning en utgör utgångspunkten för handlingsplanens framtagande. Om det framkommit att något utvärderingsobjekt inte bedöms hålla god kvalitet bedömer dekanen vilka fortsatta åtgärder som ska vidtas.

3.3 Beslut av handlingsplaner

Förslaget till handlingsplan, baserad på bedömningen och diskussioner förda vid dialogen, bereds i forskarutbildningsnämnd på fakultetsnivå.

I handlingsplanen ska anges vilka konkreta åtgärder som ska vidtas eller utvecklingsprojekt som ska initieras samt vid vilken tidpunkt olika åtgärder/utvecklingsprojekt ska följas upp. Därtill ska det anges vilken funktion som ansvarar för genomförandet av åtgärder/utvecklingsprojekt. En handlingsplan kan således innehålla flera åtgärder/utvecklingsprojekt med olika tidpunkter för uppföljning. Samtliga åtgärder eller utvecklingsprojekt i handlingsplanen ska dock ha följts upp innan utbildningen i sin helhet kvalitetssäkras på nytt.

Handlingsplanen beslutas av respektive fakultetsstyrelse eller styrelsen för Utbildningsvetenskap men kan delegeras till särskilt beslutande fakultetsorgan eller dekan.

3.4 Uppföljning av handlingsplaner

Med utgångspunkt i handlingsplanen rapporterar den som ansvarat för framtagande av kvalitetsrapporten om genomförandet av åtgärderna i handlingsplanen till respektive fakultet. Rutiner för återrapportering av åtgärder tas fram av respektive fakultet. Berörda lärare och doktorander informeras kontinuerligt om pågående förbättringsarbete inom ordinarie organisationsstrukturer och enligt inarbetade rutiner. Handlingsplanen med redovisade åtgärder fogas till och kommenteras i kvalitetsrapporten i nästa sexårscykel.

4 Årlig arbetsprocess på LiU-nivån

4.1 Rapportering och publicering

Samtliga handlingar för ett utvärderingsobjekt, (a) kvalitetsrapporten, (b) dekanens bedömning, samt (c) den fastställda handlingsplanen, ska ges samma diarienummer och sedan tillgängliggöras på LiU:s externa webbsidor.

4.2 Fakultetsanalys

En kortare sammanfattande analys av årets utvärderingsobjekt upprättas av dekan för respektive fakultet. Fakultetsanalysen tar fasta på gemensamma styrkor och utvecklingsområden för årets samtliga utvärderingsobjekt. Fakultetsanalysen belyser också ett urval av prioriterade åtgärder som genomförts under året baserat på tidigare framtagna handlingsplaner. Den sammanfattande fakultetsanalysen ska beslutas av respektive fakultetsstyrelse eller styrelsen för Utbildningsvetenskap, diariieföras och sedan tillgängliggöras på LiU:s externa webbsidor.

4.3 Analys av kvalitetssäkringsarbetets resultat och process

De sammanfattande analyserna av genomförda kvalitetsgranskningar behandlas vid möte i kvalitetssäkringsrådet, med prodekanerna som föredragande. I kvalitetsrådet ingår, förutom prodekanerna, prorektor/vicerektor och utbildningsrådet samt doktorandrepresentanter.

Syftet är att lyfta, belysa och analysera fakultetsövergripande kvalitetsfrågor utifrån utbildningsspecifika exempel. Syftet är också att diskutera metodfrågor avseende LiU:s modell för kvalitetssäkring. Den gemensamma diskussionen avser bidra till kollegialt kunskapsutbyte om forskarutbildning mellan fakulteterna, kring såväl innehållsmässiga kvalitetsfrågor som metoden för kvalitetssäkring samt att ständigt utveckla LiU:s modell för kvalitetssäkring.

Underlaget till kvalitetssäkringsrådet utgörs av kvalitetsrapporter, inlagor från prefekter, dekanernas bedömning, fastställda handlingsplaner samt de sammanfattande fakultetsanalyserna. Vid möten i kvalitetssäkringsrådet, då genomförda kvalitetsgranskningar diskuteras, kan även externa representanter komma att medverka. Extern representation kan utgöras av en eller flera personer som har god kunskap om forskarutbildning, utvecklingsfrågor och/eller kvalitetssäkringsarbete. I första hand kommer externa representanter att hämtas från Umeå universitet och Örebro universitet, inom ramen för ett långsiktigt avtal mellan LiU och dessa lärosäten om samverkan och erfarenhetsutbyte kring kvalitetssäkring av utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå. Prorektor eller vicerektor utser, efter samråd med företrädare för dekanatet, externa representanter.

Inför varje ny sexårscykel genomförs en mer fördjupad genomlysning av såväl mallar som processer.

4.4 Koppling till LiU:s verksamhetsplanering och strategiarbete

Den årliga uppföljningen av LiU:s kvalitetssäkringsarbete utgör ett viktigt underlag för LiU:s övergripande verksamhetsplanering och strategiarbete. När kvalitetssäkringsrådet genomfört sin uppföljning föredras denna i rektors ledningsråd som sedan tar ställning till vilka verksamhets- och budgetmässiga åtgärder som behöver vidtas för att långsiktigt säkra kvaliteten i LiU:s utbildningar på forskarnivå. Strategiska satsningar fastställs slutgiltigt i den verksamhetsplan som universitetsstyrelsen tar ställning till i början av juni varje år.